

KHUNG ĐỐI TÁC

GIỮA CHÍNH PHỦ VIỆT NAM, ĐẠI DIỆN BỞI BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN, CÁC TỔ CHỨC QUỐC TẾ VÀ ĐỐI TÁC TRONG NUỚC

Về việc thành lập

ĐỐI TÁC MỘT SỨC KHỎE PHÒNG CHỐNG DỊCH BỆNH TỪ ĐỘNG VẬT SANG NGƯỜI

Trên cơ sở chuyển đổi Đối tác Phòng chống Cúm gia cầm và Cúm ở người (PAHI)

I. BỐI CẢNH

Chính phủ Việt Nam, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn kiêm Trưởng Ban Chỉ đạo Phòng chống Cúm gia cầm đại diện, cùng đối tác quốc tế và các bên liên quan tham gia xây dựng và ký **Khung đối tác Một sức khỏe phòng chống dịch bệnh từ động vật sang người** (dưới đây gọi là Đối tác Một sức khỏe), hướng tới tăng cường và hỗ trợ áp dụng phương thức tiếp cận Một sức khỏe tại Việt Nam. Khung đối tác này được xây dựng dựa trên cơ sở Đối tác Cúm gia cầm và Cúm ở người (PAHI) đã hoạt động nhiều năm ở Việt nam, với các nội dung sau.

Phương pháp tiếp cận một sức khỏe với các bệnh truyền nhiễm

Những năm gần đây, thế giới đang phải đương đầu với nguy cơ xuất hiện và lan truyền của các bệnh truyền nhiễm mới nổi hoặc tái bùng phát (BTNMN) ở người, vật nuôi và động vật hoang dã. Những bệnh này xuất phát từ mối tương tác con người – động vật – hệ sinh thái và có khả năng gây hậu quả khôn lường đối với sức khỏe con người, sinh kế, sự phát triển kinh tế và nhiều vấn đề khác. Những minh chứng khoa học cho thấy có khoảng 60% bệnh ở người có nguồn gốc từ bệnh động vật, và khoảng 70% bệnh truyền nhiễm ở người có nguồn gốc từ động vật.

Thế giới đã nỗ lực liên tục nhằm đối phó với dịch BTNMN, không ngừng nâng cao hiểu biết về nguy cơ dịch bệnh dựa trên những nghiên cứu, trao đổi chính sách, khoa học kỹ thuật, và thống nhất cho rằng Tiếp cận Một sức khỏe cần được điều phối ở cấp toàn cầu, khu vực và quốc gia.¹

Tiếp cận Một sức khỏe là sự gắn bó chặt chẽ giữa sức khỏe con người, sức khỏe động vật (bao gồm vật nuôi, động vật hoang dã và những loài vật khác) và sức khỏe hệ sinh thái. Theo đó, tiếp cận Một sức khỏe để ứng phó với sự đe dọa của các bệnh truyền nhiễm trong môi

¹ Xem thêm “Tuyên bố Hà Nội” từ Hội nghị Bộ trưởng quốc tế về Động vật và Cúm ở người (IMCAPI 2010) hoặc khái niệm ba bên FAO-OIE-WHO về “Chia sẻ trách nhiệm và hợp tác hành động toàn cầu nhằm giải quyết nguy cơ sức khỏe trong mối tương tác con người – động vật – hệ sinh thái” (2010).

tương tác con người – động vật – hệ sinh thái là sự phối hợp các Ban, Ngành, các lĩnh vực khác nhau nhằm xác định nguy cơ tiềm tàng đối với sức khỏe cộng đồng liên quan đến bệnh truyền nhiễm, từ đó triển khai các biện pháp phòng ngừa và kiểm soát hiệu quả.

Tuyên bố Hà Nội tại Hội nghị quốc tế các Bộ trưởng về Cúm động vật và Đại dịch, 2010 (International Ministerial Conference on Animal and Pandemic Influenza - IMCAPI 2010) đã đưa ra 16 lĩnh vực quan trọng cho nỗ lực cấp quốc gia, khu vực và toàn cầu:

Kêu gọi các nước thành viên xây dựng chiến lược quốc gia, kế hoạch hành động và những biện pháp can thiệp nhằm huy động toàn xã hội, các ban ngành, nhiều lĩnh vực và hoạt động của cộng đồng nhằm đối phó với sự đe dọa của bệnh phát sinh trong môi trường tác con người – động vật – hệ sinh thái. Đồng thời coi trọng việc xây dựng kế hoạch hoạt động liên tục trong các ngành chủ chốt, thúc đẩy các bên liên quan tăng cường thể chế và cơ chế thực thi để hỗ trợ sự hợp tác, làm việc, nâng cao hiệu quả truyền thông về nguy cơ ở tất cả các cấp, đặc biệt ở cộng đồng (Tuyên bố Hà Nội, 2010).

Ở cấp độ toàn cầu đã có nhiều cơ chế của các tổ chức liên chính phủ, nhiều kế hoạch hành động và nhiều chương trình được thành lập và đóng góp cho nỗ lực Một sức khỏe, trong đó phải kể đến sự phối hợp toàn cầu của FAO – OIE – WHO nhằm giải quyết vấn đề sức khỏe trong môi trường tác con người – động vật – hệ sinh thái, Sáng kiến Hướng tới thế giới an toàn hơn (Towards a Safer World – TASW), Sáng kiến An ninh y tế toàn cầu (Global Health Security), Liên minh sức khỏe-sinh thái (Eco – Health Alliance), Chương trình các mối đe dọa đại dịch mới nổi của Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID) (USAID's Emerging Pandemic Threats- EPT) và chương trình An ninh Y tế Toàn cầu. Ở khu vực, những nỗ lực bao gồm khối liên chính phủ như ASEAN và APEC, các chương trình, mạng lưới đa bên như *Chương trình của Liên minh Châu Âu về Nâng cao năng lực khu vực trong phòng chống và loại trừ những bệnh có tác nhân độc lực cao và mới nổi (Improvement of regional capacities for the prevention, control and eradication of highly pathogenic and emerging diseases - HPED)* trong đó có Cúm gia cầm độc lực cao (HPAI) ở khu vực ASEAN và các quốc gia trong Hiệp hội Nam Á vì sự hợp tác khu vực (SAARC).

Ở cấp quốc gia, một số nước đi đầu trong việc xây dựng các diễn đàn/đối tác quốc gia về Một sức khỏe như Ủy ban quốc gia về kiểm soát Cúm gia cầm và phòng đại dịch Cúm của Indonesia (Indonesia's National Committee for Avian Influenza Control and Pandemic Influenza Preparedness - KOMNAS FBPI), đối tác phòng chống Cúm gia cầm và Cúm ở người tại Việt Nam (Viet Nam's Partnership for Avian and Human Influenza – PAHI), Bangladesh, Thái Lan cũng đã phát triển chiến lược/lộ trình Một sức khỏe quốc gia, và nhiều sáng kiến khác từ các nước châu Phi².

Một sức khỏe tại Việt Nam

Khu vực châu Á trong đó có Việt Nam được xác định là một trong năm “điểm nóng” toàn cầu có nguy cơ rất cao xuất hiện các tác nhân gây bệnh truyền nhiễm mới nổi³ (BTNMN) bao gồm các bệnh lây truyền từ vật nuôi, động vật hoang dã hoặc hệ sinh thái. BNTMN đã ghi nhận ở Việt Nam trong thập kỷ qua bao gồm Hội chứng hô hấp cấp tính nặng (SARS, 2003), cúm gia cầm (Cúm A/H5N1, 2003) và cúm đại dịch (cúm A/H1N1, 2009). Trong cùng thời kỳ, các dịch bệnh trên vật nuôi như Hội chứng rối loạn và suy giảm hô hấp trên

²Được định nghĩa trong Kêu gọi Áp dụng của USAID (USAID's Request for Application – RFA) số RFA-OAA-14-000020, ngày 29 tháng 04 năm 2014.

³"Xu hướng toàn cầu về các bệnh truyền nhiễm mới nổi". Nature. 21/02/2008.

lợn/bệnh tai xanh (PRRS), Lở mồm long móng (FMD), Cúm lợn cổ điên (CSF) đã gây ra những tổn thất lớn về mặt kinh tế⁴, trong đó một số dịch bệnh có khả năng ảnh hưởng đến sức khỏe con người. Sự tiếp xúc giữa con người, vật nuôi với động vật hoang dã được xác định là một mối nguy cơ tiềm tàng⁵. Quá trình toàn cầu hóa, đô thị hóa diễn ra mạnh mẽ, cùng với sự giao lưu của con người bằng những phương tiện giao thông hiện đại là cơ hội cho các ổ dịch BTNMN từ động vật lây sang người hiện tại, hoặc có thể trong tương lai, cho dù bệnh phát sinh ở bên ngoài biên giới quốc gia cũng có thể là mối đe dọa đối với Việt Nam.

Trong thập kỷ qua, hai Ban Chỉ đạo quốc gia được thành lập bao gồm đại diện các Bộ/Ngành tham gia ứng phó các dịch bệnh truyền nhiễm ở người và động vật, đó là Ban Chỉ đạo quốc gia phòng chống Cúm gia cầm (National Steering Committee on Avian Influenza Prevention and Control - NSCAI) thành lập năm 2004, và Ban Chỉ đạo quốc gia phòng chống đại dịch Cúm ở người (National Steering Committee on Human Pandemic Influenza Prevention and Control - NSCHP), được thành lập trên cơ sở Ban Chỉ đạo quốc gia phòng chống SARS, 2003. Đối tác phòng chống Cúm gia cầm và Cúm ở người (PAHI) được thành lập năm 2006 với tổng số 26 thành viên (trong nước và quốc tế) nhằm hỗ trợ điều phối các nỗ lực của Chính phủ và quốc tế ở Việt Nam trong khuôn khổ *Chương trình hành động quốc gia phòng chống Cúm gia cầm và Cúm ở người (National Integrated Operational Program on Avian and Human Influenza – Sách Xanh)*, 2006-2010, sau đó được gia hạn 05 năm nhằm hỗ trợ *Chương trình phối hợp hành động quốc gia phòng chống cúm gia cầm, dự phòng đại dịch và các bệnh truyền nhiễm mới nổi (AIPED)*, 2011 – 2015.

Các chương trình hoạt động đã được triển khai với sự phối hợp liên ngành, liên lĩnh vực trong phòng chống bệnh truyền nhiễm với sự hỗ trợ của Liên hợp quốc (UN), các cơ quan kỹ thuật quốc tế, Ngân hàng thế giới, chính phủ Hoa Kỳ (USG), liên minh Châu Âu (EU), các đối tác quốc tế, đa phương, song phương và các đối tác xã hội dân sự. Nhiều nhóm kỹ thuật đã được thành lập, hoạt động như Nhóm công tác về an ninh sinh học (Biosecurity Working Group – BSWG), Mạng lưới truyền thông một sức khỏe (One Health Communications Network - OHCN). Mạng lưới các trường đại học về Một sức khỏe Việt Nam (Viet Nam One Health University Network - VOHUN) đã tập hợp được các chuyên gia về sức khỏe con người, sức khỏe động vật, vật nuôi, động vật hoang dã và sức khỏe hệ sinh thái từ các viện nghiên cứu, trường đại học trong cả nước. Nhóm Đối tác Y tế Liên hợp quốc – Chính phủ tại Việt Nam (HPG) cũng đã thành lập tiêu ban về bệnh truyền nhiễm, nằm trong phạm vi hoạt động Một sức khỏe.

Mô hình Một sức khỏe đã được triển khai thành công ở Việt Nam thông qua sự phối hợp liên ngành và hợp tác quốc tế trong phòng chống Cúm gia cầm giai đoạn 2007-2011 (Government-UN Join program on Avian Influenza Control), và Dự án phòng cúm gia cầm và cúm người (VAHIP) do Ngân hàng thế giới tài trợ, giai đoạn 2007-2014.

Ngày 27 tháng 5 năm 2013, Bộ Y tế (BYT) và Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (BNNPTNT) đã ban hành Thông tư liên tịch số 16/2013/TTLT-BYT-BNN&PTNT hướng dẫn việc phối hợp phòng chống dịch bệnh lây truyền từ động vật. Song song với Chương trình phối hợp hành động quốc gia về Cúm gia cầm, dự phòng đại dịch và các bệnh truyền

⁴ Hậu quả về mặt kinh tế gây ra bởi các bệnh trên vật nuôi tại Việt Nam có thể lên đến một tỉ USD trong vòng một thập kỉ tính đến năm 2013 (A. McLeod, Hoàng Xuân Trung & Nguyễn Văn Long, *Ước tính hậu quả về mặt kinh tế của các bệnh truyền nhiễm mới nổi trên động vật ở Việt Nam, 2013 (Estimating the economic impacts of emerging infectious diseases (EIDs) in animals in Viet Nam)*).

⁵ Buôn bán động vật hoang dã tại các nước lân cận với Việt Nam được xét đến như một phương thức lan truyền bệnh SARS từ động vật sang người.

nhiễm mới nỗi (AIPED), Chính phủ Việt Nam cũng tiếp tục xây dựng các kế hoạch và chuyên đề ngành như Kế hoạch quốc gia phòng ngừa và kiểm soát cúm gia cầm từ năm 2014 đến năm 2018 (Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, tháng 3 năm 2014), và Chính sách y tế dự phòng (đang được Bộ Y tế xây dựng).

Sự cần thiết chuyển đổi Đối tác

Thống nhất với Tuyên bố Hà Nội tại Hội nghị Bộ trưởng Quốc tế về phòng chống Cúm gia cầm và Đại dịch cúm (IMCAPI) năm 2010 tại Hà Nội, Chính phủ Việt Nam đã xây dựng Chương trình phối hợp hành động quốc gia phòng chống Cúm gia cầm, Dự phòng Đại dịch và Các bệnh truyền nhiễm mới nỗi (AIPED), 2011-2015. AIPED thể hiện mong muốn của Chính phủ Việt Nam trong việc áp dụng phương thức tiếp cận Một sức khỏe và kêu gọi là soát chuyển đổi Đối tác PAHI nhằm mở rộng các mục tiêu Một sức khỏe, nói rộng trọng tâm sang các dịch bệnh lây từ động vật mới nỗi nói chung, thay cho trọng tâm duy nhất về dịch cúm gia cầm trong Sách Xanh.

Hội nghị quốc gia Một sức khỏe lần thứ 2 được tổ chức tại Hà Nội, tháng 4 năm 2013 một lần nữa khẳng định sự cần thiết của việc tăng cường điều phối Một sức khỏe cấp quốc gia, theo đó đưa ra khuyến nghị và lộ trình phát triển Một sức khỏe:

- *Nâng Đối tác PAHI và Ban Thư ký của Đối tác thành một cơ chế hỗ trợ các hoạt động điều phối về Một sức khỏe ở Việt Nam, với tên gọi mới, trọng tâm mới hướng tới áp dụng phương pháp tiếp cận Một sức khỏe trong các vấn đề dịch bệnh lây từ động vật nói chung, và sự tham gia của nhiều bên liên quan hơn.*
- *Các đối tác quốc tế sẽ tiếp tục hỗ trợ cho cơ chế đối tác trong tương lai.*
- *Phát triển lộ trình Một sức khỏe quốc gia, đặt ra các mốc cần đạt được và chỉ số rõ ràng phục vụ việc giám sát tiến độ và thực hiện.*

Những khuyến nghị nêu trên cũng được xác nhận thông qua tham vấn ý kiến các bên liên quan vào tháng 4 và tháng 5 năm 2013, đã được phản ánh trong báo cáo “Tăng cường hợp tác về các dịch bệnh truyền nhiễm mới nỗi ở Việt Nam: Khuyến nghị trên cơ sở đánh giá cơ chế hợp tác quốc gia về Cúm gia cầm và Cúm ở người” do Ban thư ký PAHI chuẩn bị vào tháng 5 năm 2013. Thư của đại diện Liên hợp quốc, Hoa Kỳ và Ngân hàng thế giới gửi Thủ tướng Chính phủ vào tháng 8 năm 2013 cũng đã nhấn mạnh vào nhu cầu tăng cường điều phối Một sức khỏe trong phòng chống các dịch bệnh lây từ động vật.

Dự án “Tăng cường năng lực thực hiện tiếp cận Một sức khoẻ tại Việt Nam” (SCOH), do USAID tài trợ thông qua UNDP, đã được BNNPTNT phê duyệt theo quyết định số 3080/QĐ-BNN-HQTQ ngày 27 tháng 12 năm 2013. Một trong những kết quả chính của dự án là “Tăng cường điều phối Cúm gia cầm và đại dịch (API) và các bệnh truyền nhiễm mới nỗi (EID)”, bao gồm việc thông qua thay đổi tên gọi, phạm vi và các hoạt động của Đối tác và Văn phòng Đối tác, đồng thời tăng cường năng lực nhằm mục tiêu hỗ trợ cho cơ chế Đối tác mới.

Với sự hỗ trợ của dự án SCOH, Khung Đối tác đã được Vụ Hợp tác Quốc tế, BNNPTNT xây dựng với sự hỗ trợ của hai chuyên gia tư vấn cao cấp trong nước, phối hợp chặt chẽ cùng Cục thú y, BNNPTNT và Cục Y tế Dự phòng, BYT cũng như các đối tác trong nước, quốc tế và các bên liên quan. Các buổi phỏng vấn cá nhân với các đối tác liên quan đã được hai chuyên gia thực hiện vào tháng 10 năm 2014. Một cuộc họp tham vấn giữa BNNPTNT, BYT cùng

các đối tác quốc tế đã được tổ chức tại Hà Nội vào ngày 21/10/2014. Tiếp đó, một hội thảo tham vấn quy mô lớn hơn đã diễn ra vào ngày 07/11/2014 với sự tham gia của các đối tác trong nước và quốc tế thuộc Đối tác PAHI và các bên liên quan khác. Các buổi phỏng vấn và họp tham vấn đã ghi nhận sự đồng thuận của các đối tác trong nước và quốc tế đối với việc thay đổi tên gọi và mục tiêu, cũng như phạm vi của Đối tác theo hướng Một sức khoẻ.

Bản thảo Khung Đối tác đã được trình bày tại Hội nghị Một sức khỏe Quốc gia lần thứ 3 vào ngày 03/02/2015 tại Hà Nội, do Thứ trưởng BNNPTNT Vũ Văn Tám cùng Thứ trưởng BYT, Đại diện cấp cao Khối cơ quan Liên hợp quốc tại Việt nam và Đại sứ quán Hoa Kỳ tại Việt Nam chủ trì.

Tăng cường điều phối Một sức khoẻ

Để tiếp tục tăng cường năng lực cho việc hợp tác thực hiện Một sức khỏe ở Việt Nam, việc chuyển đổi từ Đối tác PAHI thành Đối tác Một sức khỏe phòng chống các bệnh lây từ động vật tại Việt Nam (tên ngắn gọn là Đối tác Một sức khoẻ)⁶, sẽ tập hợp các bên liên quan đến Một sức khỏe, bao gồm các cơ quan Chính phủ, các tổ chức quốc tế, các tổ chức phi chính phủ đặt dưới sự chỉ đạo của Chính phủ Việt Nam.

Đối tác Một sức khoẻ sẽ tổ chức Diễn đàn Một sức khỏe thường niên với sự tham gia của các thành viên và do Chủ tịch đối tác chủ trì. Tùy theo từng giai đoạn các nhóm công tác sẽ hỗ trợ xây dựng kế hoạch hành động, tổ chức các buổi họp, hội thảo kỹ thuật, chính sách, chia sẻ thông tin, kinh nghiệm, huy động vốn, tập trung vào xây dựng năng lực, khả năng phòng chống và dự phòng dài hạn.

Các cơ sở pháp lý để thành lập Đối tác

1. *Khung Đối tác* ký ngày 01/11/2006 giữa Bộ trưởng BNNPTNT, Điều phối viên Thường trú Liên hợp quốc tại Việt nam và các đối tác trong nước, quốc tế khác;
2. *Tuyên bố Hà Nội* của các Bộ trưởng tại Hội nghị quốc tế về cúm gia cầm và đại dịch cúm tổ chức tại Hà Nội IMCAPI 2010, khẳng định nhu cầu về một cơ chế đối tác nhiều bên dài hạn giữa các đối tác trong nước và quốc tế cùng các bên liên quan khác nhằm hỗ trợ hợp tác giải quyết các thách thức Một sức khỏe;
3. *Chương trình phối hợp hành động quốc gia phòng chống cúm gia cầm, dự phòng đại dịch và các bệnh truyền nhiễm mới nổi (AIPED), 2011 – 2015*, được phê duyệt theo Quyết định số 2375/QĐ-BNN-HTQT ban hành ngày 08/11/2011 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, khẳng định nhu cầu tái thiết kế và mở rộng chức năng Đối tác nhằm tích hợp phương thức tiếp cận Một sức khỏe trong giải quyết các dịch bệnh lây từ động vật;
4. *Quyết định số 3087/QĐ-BNN-HTQT* ngày 11/12/2012 về việc thành lập Văn phòng Đối tác Phòng chống Cúm gia cầm và Đại dịch cúm (PAHI) cho giai đoạn 2011-2015;
5. *Thông tư liên Bộ Y tế và Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn số 16/2013/TTLT-BYT-BNN&PTNT* ngày 27/5/2013 hướng dẫn các hoạt động chung phòng và kiểm soát dịch bệnh của động vật;

⁶ Tên tiếng Anh là: The Viet Nam One Health Partnership for Zoonoses (Tên ngắn gọn: One Health Partnership)

6. Khuyến nghị từ Hội nghị Một sức khỏe quốc gia tại Hà Nội vào tháng 4/2013: *Rà soát chuyển đổi Đối tác PAHI và Ban Thư ký PAHI với tên mới và sự tham gia của nhiều bên liên quan hơn, Tiếp tục tranh thủ sự hỗ trợ từ các đối tác quốc tế thuộc Đối tác trong tương lai; và Xây dựng lộ trình Một sức khỏe quốc gia, xác định rõ các dấu mốc và chỉ số đánh giá thực hiện và tiến độ.*
7. Công văn số 7636/VPCP-HTQT ngày 13/09/2013 của Văn phòng Chính phủ yêu cầu BYT cùng BNNPTNT phối hợp nghiên cứu đề xuất trình Chính phủ từ các khuyến nghị của đối tác quốc tế được thể hiện trong Thư của Ngân hàng thế giới, Liên Hiệp Quốc và đại sứ Hoa Kỳ tại Việt Nam gửi Thủ Tướng Chính phủ Việt Nam ngày 12/8/2013, kiến nghị tăng cường điều phối Một sức khỏe Quốc gia;
8. Quyết định số 3080/QĐ-BNN-HTQT ngày 27/12/2013 phê duyệt Dự án “Tăng cường năng lực thực hiện tiếp cận Một sức khỏe tại Việt Nam”(SCOH), trong đó có một kết quả chính về tăng cường điều phối Một sức khỏe thông qua những biện pháp như sửa đổi tên gọi, phạm vi và hoạt động của Đối tác và Ban thư ký cũng như tăng cường năng lực nhằm hỗ trợ cho cơ chế Đối tác mới;
9. Hội nghị Một sức khỏe Quốc gia lần thứ 3 ngày 03/02/2015 khẳng định nhu cầu: Chuyển đổi Đối tác PAHI thành Đối tác Một sức khỏe phòng chống các bệnh lây từ động vật tại Việt Nam; huy động nguồn hỗ trợ từ các đối tác quốc tế trong giai đoạn tiếp theo, và xây dựng lộ trình Một sức khỏe.

II. KHUNG ĐỐI TÁC MỘT SỨC KHỎE PHÒNG CHỐNG DỊCH BỆNH TỪ ĐỘNG VẬT SANG NGƯỜI

Mục tiêu của Đối tác

Mục tiêu tổng quát

Nâng cao năng lực của Việt Nam trong việc giải quyết nguy cơ các bệnh dịch truyền nhiễm có nguồn gốc động vật trong môi trường tác giữa con người-động vật⁷-hệ sinh thái.

Mục tiêu cụ thể

1. Thiết lập một diễn đàn ổn định, bền vững dài lâu nhằm bảo đảm điều kiện tốt nhất cho việc thực hiện các đối thoại chính sách, tạo môi trường hợp tác đa lĩnh vực, đa ngành giữa các cơ quan Chính phủ và các tổ chức quốc tế, các tổ chức phi chính phủ và các đối tác xã hội dân sự nhằm nâng cao năng lực toàn cộng đồng trong việc bảo vệ và nâng cao sức khỏe của con người, động vật và môi trường;
2. Đưa ra các đề xuất và tham gia vận động chính sách, kiến nghị với các cơ quan quản lý nhà nước xây dựng chiến lược Một sức khỏe ở Việt Nam, các chương trình nghiên cứu khoa học về một sức khỏe, cung cấp và nâng cao năng lực thể chế của Việt Nam trong việc tổ chức bảo vệ sức khỏe của cộng đồng theo cách tiếp cận Một sức khỏe;
3. Thiết lập cơ chế chia sẻ thông tin rộng rãi và kịp thời, tăng cường truyền thông Một sức khỏe, chia sẻ thông tin giữa các đối tác trong nước và quốc tế về các vấn đề có liên quan tới hoạt động Một sức khỏe, đẩy mạnh các hoạt động giáo dục cộng đồng,

---

⁷ Thuật ngữ “động vật” bao gồm vật nuôi, động vật hoang dã và các loài khác

tạo điều kiện cho cộng đồng tham gia từ khâu lập kế hoạch cho đến khâu thực thi các hoạt động của chiến lược Một sức khỏe; và

4. Tăng cường hợp tác quốc tế nhằm điều phối và huy động các nguồn vốn hỗ trợ cho các hoạt động về Một sức khỏe của Việt Nam. Tạo điều kiện để Việt Nam tham gia tích cực và có hiệu quả vào các hoạt động Một sức khỏe của khu vực và thế giới;

Nguyên tắc hoạt động

- i. Khung Đối tác Một sức khỏe Phòng chống Dịch bệnh từ Động vật sang Người không có sự ràng buộc về mặt pháp lý. Khung Đối tác này phản ánh cách tiếp cận toàn diện, liên ngành, đa lĩnh vực do Chính phủ quản lý và chỉ đạo có sự tham gia tích cực của các Bộ và các sở, ban, ngành nhà nước, các địa phương và các đối tác quốc tế, các tổ chức phi chính phủ, các cơ quan nghiên cứu và khu vực xã hội dân sự. Việc ký kết Khung Đối tác không ràng buộc nghĩa vụ tài trợ cho bất cứ thành viên nào;
- ii. Đối tác là một thiết chế mở, ngoài những thành viên do Chính phủ và các nhà tài trợ cử thì sự tham gia của các thành viên khác vào Đối tác sẽ dựa trên cơ sở tự nguyện, thể hiện mong muốn hợp tác thực hiện hiệu quả cách tiếp cận của quan hệ đối tác trong việc hỗ trợ các ưu tiên quốc gia như đã thể hiện ở AIPED 2011 – 2015, cũng như các chiến lược/lộ trình Một Sức Khỏe quốc gia và các kế hoạch chủ chốt khác sẽ được Chính phủ thông qua.
- iii. Đối tác chấp nhận các nguyên tắc của "Quan hệ đối tác hiệu quả Busan"(2011), nhấn mạnh các nguyên tắc: quốc gia làm chủ, hoạt động dựa trên kết quả, có sự tham gia của các đối tác phát triển, công khai, tin tưởng, tôn trọng lẫn nhau, minh bạch và đồng chịu trách nhiệm.
- iv. Đối tác mang tính kế thừa, dựa trên những thành tựu đã đạt được trong các hoạt động liên quan đến Một sức khỏe của PAHI, các Bộ ngành riêng rẽ và của các đối tác trong nước đã hoạt động nhiều năm như Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn liên quan đến động vật và động vật hoang dã, Bộ Y tế liên quan đến sức khỏe cộng đồng, Bộ Tài nguyên và Môi trường liên quan đến sức khỏe của môi trường và hệ sinh thái;
- v. Việc thực hiện các dự án, chương trình, nghiên cứu và các hoạt động khác trong khuôn khổ AIPED, chiến lược/lộ trình Một Sức Khỏe quốc gia hay các kế hoạch tổng thể khác của Đối tác sẽ được từng thành viên riêng rẽ thực hiện dựa trên cơ chế, quy định và nguồn lực riêng biệt của thành viên đó. Các chương trình phải có hợp phần về nâng cao năng lực và tăng cường thể chế;
- vi. Đối tác sẽ áp dụng cách tiếp cận linh hoạt, đặt trọng tâm dài hạn vào việc xây dựng năng lực cho các Bộ và các cơ quan của Chính phủ trong cách tiếp cận Một sức khỏe. Ngoài ra, tùy theo diễn biến của các dịch bệnh mới nổi, các hành động ưu tiên, nguồn lực và cơ chế điều phối có thể được điều chỉnh cho phù hợp;

Chức năng cụ thể của Đối tác

A. Tăng cường phối hợp giữa các Bộ ngành và các tổ chức quốc tế, đóng góp vào việc xây dựng chiến lược và kế hoạch Một sức khỏe phòng chống dịch bệnh từ động vật sang người thông qua Diễn đàn Một sức khỏe thường niên cùng các cuộc họp và hoạt động khác của Đối tác nhằm:

- Chia sẻ thông tin và xác định các cơ hội tăng cường điều phối các hoạt động trong khuôn khổ tổng thể AIPED 2011 – 2015 và các chiến lược/lộ trình Một Sức Khỏe quốc gia có thể được xây dựng trong tương lai, bao gồm thảo luận kết quả của công tác giám sát tổng thể tiến độ của các hoạt động thực hiện những công việc quan trọng do kế hoạch hoặc chiến lược đề ra.
- Khảo sát, đánh giá và xác định các kết quả nghiên cứu quan trọng dùng cho xây dựng và thực thi các chính sách Một sức khỏe. Cơ chế tập hợp và sử dụng các chuyên gia kỹ thuật, các nhà hoạch định chính sách, các nhà nghiên cứu nhằm xác định các vấn đề trọng tâm được ưu tiên nghiên cứu, chia sẻ và thảo luận kết quả nghiên cứu, ủng hộ và hỗ trợ việc xây dựng các chính sách Một sức khỏe dựa trên thực tiễn của Việt Nam.
- Đóng góp vào công cuộc quản trị tri thức và chia sẻ thông tin Một sức khỏe bằng cách chia sẻ thông tin về chính sách, các chương trình và hoạt động nghiên cứu (bao gồm việc xây dựng một Ma trận dự án và chương trình Một sức khỏe tại Việt Nam), các báo cáo và công cụ, diễn biến dịch bệnh, truyền thông nguy cơ cùng các hoạt động quản trị tri thức và chia sẻ thông tin khác;
- Đẩy mạnh hoạt động đào tạo và phát triển nguồn nhân lực Một sức khỏe ở Việt Nam;
- Hỗ trợ, tạo điều kiện và xúc tác hợp tác Một Sức Khỏe cấp khu vực và quốc tế thông qua việc hỗ trợ Việt Nam trong việc chủ trì và tham gia vào các chính sách Một Sức Khỏe cấp khu vực và toàn cầu, các mạng lưới và sự kiện kỹ thuật, đóng góp vào việc chia sẻ, học hỏi từ tiếp thu thông tin, kinh nghiệm và thực hành.

B. Tăng cường hệ thống chia sẻ thông tin Một sức khỏe giữa các cơ quan Chính phủ, đối tác quốc tế và các bên liên quan khác thông qua hoạt động xây dựng website Đối tác, bản tin quý và các hoạt động truyền thông khác;

C. Tăng cường huy động nguồn lực kiến thức, tài chính và các nguồn lực khác từ Chính phủ, các nhà tài trợ, tổ chức học thuật và xã hội dân sự cho việc thực hiện AIPED 2011-2015 và các chiến lược, lộ trình hoặc kế hoạch Một sức khỏe có thể được xây dựng trong tương lai.

Cấu trúc của Đối tác

Đối tác Một sức khỏe bao gồm Ban lãnh đạo Đối tác bao gồm Chủ tịch và các phó Chủ tịch Đối tác, cũng như những thành viên, Diễn đàn Đối tác Một sức khỏe, các nhóm tham vấn kỹ thuật và chính sách ngắn hạn cùng Văn phòng Đối tác.

1. Ban lãnh đạo Đối tác

Tương tự như cơ chế đã được thiết lập của Đối tác PAHI, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn sẽ đảm nhiệm vai trò Chủ tịch Đối tác. Thứ trưởng Bộ Y tế và Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn đảm nhiệm vị trí Phó chủ tịch.

Thành phần:

Chủ tịch Đối tác:

- Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn

Phó Chủ tịch:

- Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
- Thứ trưởng Bộ Y tế

Thành viên thường trực:

- Đại diện Vụ Hợp tác Quốc tế/BNNPTNT

- Đại diện Cục thú y/BNNPTNT
- Đại diện Cục Y tế Dự phòng/BYT

Chủ tịch và Phó Chủ tịch có trách nhiệm như sau:

- Chỉ đạo việc lập kế hoạch vận động chính sách, hợp tác quốc tế và kêu gọi các nguồn lực trong nước và quốc tế cho hoạt động Một sức khoẻ tại Việt Nam;
- Định hướng các hoạt động hợp tác quốc tế và huy động nguồn lực khi có bệnh truyền nhiễm mới xuất hiện ở người và động vật;
- Duyệt các kế hoạch hoạt động của Đối tác Một sức khoẻ tham gia các hoạt động với khu vực và quốc tế;
- Chủ trì các diễn đàn Một sức khỏe thường niên của Đối tác.
- Đảm bảo các hoạt động của Đối tác phù hợp với định hướng của cơ chế chỉ đạo quốc gia về Một sức khoẻ.

Một đại diện của các đối tác quốc tế sẽ được mời đồng chủ trì các cuộc họp Diễn đàn Một sức khỏe và các cuộc họp Đối tác khác.

2. Thành viên Đối tác

Thành viên Đối tác bao gồm:

- Các Bộ và các cơ quan thuộc Chính phủ;
- Đại diện Ủy ban Nhân dân các tỉnh;
- Các đối tác phát triển quốc tế, các tổ chức Liên Hiệp Quốc, các tổ chức phi chính phủ quốc tế đang hoạt động tại Việt nam;
- Các tổ chức giảng dạy, nghiên cứu trong và ngoài nước có liên quan đến Một sức khỏe;
- Các Liên Hiệp hội, Hiệp hội và Hội liên quan;
- Các cơ quan truyền thông, báo chí;
- Đại diện các tổ chức thực thi Công ước quốc tế như IHR (2005), OIE, CITES, v.v...

Các thành viên sẽ có vai trò như sau:

- Như đã nêu tại mục Nguyên tắc chủ chốt của Đối tác, việc tham gia vào đối tác là tự nguyện và thành viên tham gia thể hiện mong muốn hợp tác hiệu quả theo phương pháp tiếp cận của Đối tác.
- Các thành viên được khuyến khích tham gia và đóng góp kiến thức và tài chính cho các chương trình, dự án và các hoạt động có liên quan của Đối tác.
- Thành viên Đối tác cũng sẽ tham gia vào diễn đàn thường niên của Đối tác cũng như vào các nhóm tham vấn chuyên đề trên cơ sở tự nguyện.

3. Diễn đàn Một sức khỏe

Diễn đàn Một sức khỏe sẽ được tổ chức tối thiểu một lần mỗi năm, trong trường hợp cần thiết Chủ tịch Đối tác có thể triệu tập bổ sung.

Diễn đàn chủ yếu là đối thoại chính sách Một sức khỏe, bàn bạc và quyết định những chiến lược hoặc kế hoạch hoạt động của Đối tác trong năm.

Văn phòng Đối tác chịu trách nhiệm chuẩn bị chương trình Diễn đàn Một sức khỏe và trình Chủ tịch phê duyệt.

4. Các nhóm nghiên cứu chính sách và kỹ thuật

Tùy theo tình hình cụ thể, Giám đốc Văn phòng Đối tác có thể thành lập các nhóm nghiên cứu chính sách và kỹ thuật theo đề tài do thực tiễn hoạt động đối tác yêu cầu. Các nhóm này sẽ tự động giải tán sau khi hoàn thành nhiệm vụ.

Mạng lưới truyền thông Một sức khoẻ (OHCN) sẽ tiếp tục hoạt động với tư cách là một nhóm công tác của Đối tác.

5. Văn phòng Đối tác

Văn phòng Đối tác sẽ được thành lập dưới sự chủ quản của Vụ Hợp tác Quốc tế - BNNPTNT. Văn phòng chịu trách nhiệm giúp Chủ tịch Đối tác triển khai toàn bộ các công việc theo kế hoạch hàng năm đã được duyệt.

Giám đốc Văn phòng đối tác

Giám đốc Văn phòng sẽ do Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn bổ nhiệm và sẽ là một lãnh đạo Vụ Hợp tác Quốc tế - BNNPTNT. Giám đốc Văn phòng làm việc trên cơ sở bán thời gian.

Phó Giám đốc Văn phòng Đối tác

Phó Giám đốc Văn phòng do BYT bổ nhiệm chính thức. Cả Giám đốc và Phó Giám đốc Văn phòng đều làm việc trên cơ sở bán thời gian.

Văn phòng Đối tác

Văn phòng Đối tác do Vụ Hợp tác Quốc tế - BNNPTNT thành lập và chủ quản. Văn phòng Đối tác có vai trò trợ giúp Giám đốc và Phó Giám đốc Văn phòng trong các nhiệm vụ sau:

- Làm đầu mối điều phối các hoạt động Một sức khỏe của các Bộ ngành và các thành viên quốc tế và trong nước;
- Giúp Giám đốc và Phó Giám đốc Văn phòng thảo luận với các thành viên đối tác trong việc thiết lập chiến lược, kế hoạch cùng các hoạt động liên quan đến Một sức khỏe và kế hoạch thực hiện;
- Lập kế hoạch và phân bổ tài chính hàng năm cho các hoạt động của Đối tác;
- Thực hiện các công tác tổ chức các Diễn đàn Một sức khỏe thường niên;
- Hỗ trợ và phổ biến kết quả của các nhóm nghiên cứu chính sách và kỹ thuật ngắn hạn;
- Lập, trình duyệt và chia sẻ các báo cáo hàng năm theo định kỳ về các hoạt động của Đối tác;
- Thiết lập và quản lý hệ thống thông tin của Đối tác (trang web, bản tin v.v...);
- Thực hiện và hỗ trợ thực hiện các hoạt động hợp tác quốc tế.

Văn phòng Đối tác gồm 04 nhân viên toàn thời gian và 01 nhân viên bán thời gian như sau:

• Quản lý Văn phòng (toàn thời gian) • Trợ ký kiêm biên dịch (toàn thời gian) • Cán bộ Quản trị Tri thức (toàn thời gian)	• Kế toán kiêm trợ lý hành chính (toàn thời gian) • Quản trị mạng (bán thời gian)

Các vị trí nói trên làm việc trên cơ sở toàn thời gian và được hưởng lương. Mô tả công việc cho từng vị trí sẽ do Vụ Hợp tác Quốc tế/BNNPTNT chuẩn bị.

Ngân sách và thời hạn của Đối tác

Ngân sách chính cho hoạt động của Đối tác sẽ do các chương trình Một sức khỏe của các tổ chức quốc tế và Chính phủ cung cấp, gồm:

- Lương và các hoạt động của Văn phòng Đối tác;
- Chi phí cho Diễn đàn Một sức khỏe thường niên và các cuộc họp khác;
- Hỗ trợ cho các nhóm nghiên cứu ngắn hạn.

Ngân sách cho các hoạt động của Văn phòng Đối tác trong giai đoạn đầu, tính đến 30/06/2016, dự kiến sẽ thông qua Dự án “Tăng cường năng lực thực hiện tiếp cận Một sức khỏe tại Việt Nam” tài trợ bởi USAID thông qua UNDP, được phê duyệt bởi Bộ trưởng BNNPTNT tại Quyết định Số. 3080/BNN-HTQT ngày 27/12/2013.

Khung thời gian của Đối tác kéo dài từ năm 2015 đến 2020, nhằm tạo sự thống nhất với các sáng kiến quốc tế chủ chốt có sự tham gia của Việt Nam, trong đó bao gồm Chương trình các mối đe dọa đại dịch pha hai (EPT 2) và Chương trình An ninh Y tế Toàn cầu (GHSA). Việc đánh giá Đối tác và Văn phòng Đối tác sẽ được triển khai định kỳ.

III. KÝ KẾT

Khung Đối tác được ký lần một vào ngày 01 tháng 3 năm 2016 tại Hà Nội, nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, bằng cả tiếng Anh và tiếng Việt.

Vũ Văn Tám
Thứ trưởng, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

Nguyễn Thanh Long
Thứ trưởng, Bộ Y tế

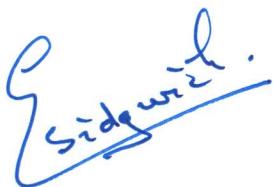
Thứ trưởng, Bộ Tài nguyên và Môi trường

Pratibha Mehta
Điều phối viên thường trú Liên Hợp Quốc tại Việt Nam
Liên Hợp Quốc tại Việt Nam

Victoria Kwakwa
Giám đốc Quốc gia
Ngân hàng Thế giới

Eric Sidgwick
Giám đốc Quốc gia
Ngân hàng Phát triển Châu Á

Ted Osius
Đại sứ
Đại sứ Hoa Kỳ tại Việt Nam

Rémi Lambert
Tham tán Thứ nhất
Đại sứ quán Pháp tại Việt Nam

Nguyễn Việt Hùng, Đại diện ILRI tại Việt Nam
T/M TS. Jimmy Smith
Tổng giám đốc
Viện Nghiên cứu Chăn nuôi Quốc tế (ILRI)

Rogier van Doorn
T/M GS. Guy Thwaites
Giám đốc
Đơn vị Nghiên cứu Lâm sàng Đại học Oxford (OUCRU)

Scott Robertson
Giám đốc Chương trình Việt Nam
Hiệp hội Bảo tồn Động vật Hoang dã (WCS)

Philippe GIRARD
Giám đốc CIRAD tại Khu vực Đông Nam Á lục địa
Trung tâm Hợp tác quốc tế Nghiên cứu Nông nghiệp vì sự Phát triển (CIRAD))

Rémi GENEVEY
Giám đốc Quốc gia
Cơ quan Phát triển Pháp (AFD)

Đào Thị Thanh Tâm
P. Tổng Thư ký
Hội Chữ thập đỏ Việt Nam (VNRC)

Lê Thị Thành Huyền
HNDVN.
Hội Nông dân Việt Nam (VNFU)

Đậu Ngọc Hào
Chủ tịch
Hội Thú y Việt Nam

Đoàn Xuân Trúc
Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký
Hội Chăn nuôi Việt Nam

Nguyễn Thành Sơn
Giám đốc
Viện Chăn nuôi

Phạm Thị Ngọc
Phó Viện trưởng phụ trách
Viện Thú Y

Trần Duy Khanh
Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký
Hiệp hội Chăn nuôi Gia cầm Việt nam

Nguyễn Đức Hinh
Hiệu trưởng
Đại học Y Hà Nội

Nguyễn Xuân Trạch
Phó Giám đốc
Học viện Nông nghiệp Việt Nam

Bùi Thị Thu Hà
Hiệu trưởng
Đại học Y tế Công cộng Hà Nội

Phạm Đức Phúc
T/M GS.TS Lê Vũ Anh
Chủ tịch
Hiệp hội Y tế Công cộng Việt Nam

Nguyễn Lương Hiền
Giám đốc
Trung tâm Nghiên cứu Y tế Công cộng và Hệ sinh thái (CENPHER)

Lê Thị Hương
Viện trưởng
Viện Đào tạo Y học dự phòng và Y tế công cộng

Lê Thị Thanh Hương
Chủ tịch
Mạng lưới các Trường Đại học Một sức khỏe Việt Nam (VOHUN)